



Силабус
навчальної дисципліни
Діяльність викладача у
закладах професійної освіти
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань А Освіта

спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація А5.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Сергій ОНИЩЕНКО
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=3440
Контактний тел.	+38066 537 63 68
Е-mail викладача:	sv_onyshcenko@bdpu.org.ua osvots@gmail.com
Графік консультацій	Середа 14.20-15.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	60	екзамен

Семестр: 5

Мова навчання: українська

Ключові слова: заклад професійної освіти, освітній процес, виробниче навчання, педагог професійної освіти, майстер виробничого навчання, освітня програма, навчальний план, цикли навчальних дисциплін.

Мета та предмет курсу: формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей у майбутніх педагогів професійної освіти щодо організації освітнього процесу в закладах професійної освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями / проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі / сфери.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Тема 1. Загальні нормативні положення закладів професійної освіти. Сутність професійної освіти. Типи закладів професійної освіти (на прикладі м.Бердянськ). Основні повноваження та напрями діяльності закладів професійної освіти.

Тема2. Організація навчально-виробничого процесу у закладах професійної освіти. Планування навчально-виробничого процесу.

Форми організації освітнього процесу. Навчальні плани та програми.

Тема 3. Учасники освітнього процесу. Права та обов'язки учнів закладів професійної освіти. Права та обов'язки педагогічних працівників. Гендерна рівність в освіті та в професійній діяльності.

Тема 4. Зміст освіти в закладах професійної освіти. Загальна характеристика змісту освіти в ЗПО. Критерії вибору змісту освіти в ЗПО. Навчальні плани та програми з професій електроенергетичної галузі.

Тема 5. Мотивація навчальної діяльності учнів ЗПО, які навчаються за професіями електроенергетичної галузі. Потреби особистості та їх зв'язок з мотивацією навчання. Проблема мотивації навчальної діяльності учнів ЗПО. Педагогічні прийоми стимуляції мотивації особистості учнів ЗПО, які навчаються за професіями електроенергетичної галузі. Формування мотивів в процесі навчання.

Тема 6. Активізація пізнавальної діяльності учнів у навчальному процесі. Основні чинники активізації пізнавальної діяльності учнів. Класифікація і характеристика методів активного навчання. Порівняльна характеристика методів традиційного та активного навчання.

Тема 7. Особливості виховної діяльності викладача ЗПО. Виховання у процесі навчання. Методи формування досвіду суспільної поведінки. Виховна діяльність класного керівника.

Тема 8. Методична діяльність викладача; професійно-теоретична підготовка. Сутність методичної роботи викладача. Самостійна методична робота викладача.

Тема 9. Професійна спрямованість викладання загальноосвітніх предметів у ЗПО. Сутність професійної спрямованості. Головні напрями реалізації принципу професійної спрямованості. Педагогічні умови професійного спрямування предметів природничо-математичного циклу. Професійне спрямування: міфи та реальність.

Методи навчання: опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), аналіз ситуацій, виконання проєктів, словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; мультимедійний проектор Optima GT 1080e.; екран.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- «E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на

- репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
 - «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота									Підсумковий екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	55	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Шевчук С.С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.
2. Кривильова О.А. Професійна діяльність викладачів професійно-технічних навчальних закладів: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2016. 228 с.
3. Жигір В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка. Київ: Кондор, 2010. 264 с.
4. Ігнатенко Г.В., Ігнатенко О.В. Професійна педагогіка: навчальний посібник; М-во освіти і науки України. Київ: Слово, 2013. 352 с.
5. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник / З.Н.Курлянд, Т.Ю.Осипова, Р.С.Гурін та ін.; ред. З.Н.Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390с.
6. Організація роботи майстра виробничого навчання / В.І. Ковальчук, В.М. Львов, О.А. Макаренко та ін. Київ: Редакція газет з управління освітою. 2012. 112 с.
7. Іваськів О.Ф., Брик Р.С. На допомогу майстру виробничого навчання: метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 344 с.
8. Заславська С.О. Підготовка майстра виробничого навчання до занять: методичні рекомендації. Донецьк, 2007. 64 с.

Додаткові

1. Кривильова О.А. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх викладачів професійно-технічних навчальних закладів: теоретичний та методичний аспекти: монографія. Бердянськ: БДПУ, 2017. 305 с.
2. Основні аспекти педагогіки профтехосвіти: навчальний посібник / Нікуліна А.С., Молчанов В.М., Верченко Н.В., Торба Ю.І. Донецьк: ДПО ІПП, 2006. 296 с.
3. Зайченко Н.О. Системний підхід до організації методичної роботи в ПТНЗ: методичний посібник. Кременчук, 2015. 69 с.
4. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Компринт, 2014. 548 с.
5. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник / за ред. З.Н.Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390 с.
6. Кулішов В.С. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення: навч.-метод. посібн. для самостійної роботи. Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2017. 64 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://www.irbis-nbuiv.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.Вернадського;
5. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita> – МОН України;
6. <https://ivet.edu.ua/> – Інститут професійної освіти НАПН України;
7. <http://pedosv.kpnu.edu.ua/> – журнал «Педагогічна освіта: теорія і практика»;
8. <https://jrnls.ivet.edu.ua/2> – журнал «Професійна освіта: проблеми і перспективи»;
9. <https://nauka.gov.ua/infrastructure/r.befNwHon/> – журнал «Мистецтво та освіта»;
10. <https://aesthetichpedaction.pnpu.edu.ua/about> – журнал «Естетика та етика педагогічної дії»;
11. <https://sources.pnpu.edu.ua/> – журнал «Витоки педагогічної майстерності»;
12. <https://isp.pano.pl.ua/> – журнал «Імідж сучасного педагога»;
13. <https://dyskurs.info/category/metodyka-navchannya/> – методичний сайт «Дискурс»;

14. <http://ucerpnu.pnpu.edu.ua/> – Журнал «Українська професійна освіта»;
15. https://emd.naps.gov.ua/index.php/Educ_Mod_discourse – журнал «Освіта: сучасні дискурси»;